

लेखदेव पाटील महाविद्यालय मांडळ

समाजशास्त्र विभाग

सामाजिकरण

B.A. I

प्रा. सुनील तिरपुडे (सह. प्राध्यापक)

सामाजिकारण

- सामाजिकारणाचा अर्थ
- सामाजिकारणाची उद्दीष्टे
- सामाजिकारणाची माध्यमे
- सामाजिकारणाचे महत्व

सामाजिकारणाचा अर्थ व व्याख्या

सामाजिकरण ही एक प्रक्रिया असून समाजात एकमेकांच्या सहवासात राहत असतांना कोणते वर्तन करावे अगर करू नये, काय योग्य आणि काय अयोग्य आहे याची जाणीव व्यक्तीला सामाजिकरणामधून होत असते. सामाजिकारणाची अधिक स्पष्ट कल्पना येण्यासाठी सामाजशास्त्रांनी सामाजिकारणाचा कोणता अर्थ अभिप्रेत आहे याचा अभ्यास करणे आवश्यक आहे.

व्याख्या :-

१) हॉटेन आणि हंट :-

सामाजिकरण ही एक अशी प्रक्रिया आहे जिच्यामुळे व्यक्तीला तिच्या समुहाची नियमने आत्मसात करता येतात परिणामी व्यक्तीच्या 'स्व' चा विकास होतो.

सामाजिकरणाची उद्दीष्टे

- १) शिस्त
- २) आकांक्षा रुजविणे
- ३) सामाजिक भुमिक शिक्षण
- ४) कौशल्य प्राप्ती

सामाजिकरणाची माध्यमे /

१) कुटुंबे

२) शेजार

३) शाळा

४) समवयस्कांचा समुह

सामाजिकरणाचे महत्त्व

- १) नियम बद्धता
- २) आकांक्षा पूर्ती
- ३) सामाजिक भूमिकांची पूर्ती
- ४) सामाजिक क्षमताचा विकास